

Afgørelser – Reg. nr.: 02870.00

Fredningen vedrører: Nordmarken

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet   27-05-1963

Fredningsnævnet   02-10-1962

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET>

U D S K R I F T

27/5-1963

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1963. den 27. maj afsagde Overfredningsnævnet på grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

kendelse

i sagen nr. 1621/62 vedrørende fredning af et areal af "Nordmarken" på Læsø.

I den af fredningsnævnet for Hjørring amtsrådsreds den 2. oktober 1962 afsagte kendelse hedder det:

"Ved skrivelse af 25. august 1958 henstillede Naturfredningsrådet til fredningsnævnet, at der rejstes fredningssag for en del af Nordmarken på Læsø beliggende mellem klitvæsenets areal i vest og Østerby havn i øst. Det fremgår af skrivelsen, at professor, dr. Hans Johansen, Holte, igennem en årrække havde opkøbt ca. 260 ha, eller ca. 2/3 af det pågældende areal, og agtede at skænke det til Københavns universitet med henblik på fredning. Naturfredningsrådet anfører i skrivelsen, at der knytter sig betydelige botaniske og zoologiske interesser til området, og at det ville være af stor betydning for fredning af Universitetets arealer, at de mellemliggende private arealer også måtte blive omfattet af fredningen, der var tænkt at skulle gå ud på, at arealerne bevaredes i deres nuværende tilstand, således at de ikke måtte bebygges, beplantes, opdyrkes eller afvandes.

Den 15. juli 1959 besigtigede nævnet med repræsentanter for Naturfredningsrådet, Danmarks Naturfredningsforening og Læsø

sogneråd de omhandlede arealer. Sognerådet modsatte sig fredning af Nordmarken og anførte, at en del af jorden var udmærket agerjord og stod med god avl. Sognerådsformanden fremhævede, at klitvæsenets areal, 1519,8 ha, jo reelt var fredet, og sognerådet havde ingen interesse i, at yderligere arealer skulle henligge i naturtilstand.

Naturfredningsrådet fastholdt med støtte af Danmarks Naturfredningsforening det ønskelige i fredning af Nordmarken, og fremhævede, at det vigtigste var, at sommerhusbyggeri blev forbudt. Rådet var villigt til at forhandle om, at enkelte lodder fortsat kunne dyrkes. Fredningen var tænkt at skulle medføre afspærring eller forbud mod ophold på og badning fra det fredede areal for almenheden. På mødet drøftedes også muligheden af magelæg mellem de mellemliggende private lodder og universitetsarealerne, så disse kunne samles i et eller to områder.

Ved skrivelse af 9. maj 1959 protesterede Læsø landboforening og Læsø husmandsforening overfor jordlovsudvalget mod den påtænkte fredning under henvisning til, at der indenfor området var megen god landbrugsjord. Jordlovsudvalget videresendte med udvalgets anbefaling protestskrivelsen til Landbrugsministeriet. Efter brevveksling mellem Landbrugsministeriet, fredningsnævnet og Naturfredningsrådet frafaldt rådet ved skrivelse af 12. september 1960 kravet om forbud mod opdyrkning af de private lodder, hvorefter Landbrugsministeriet ved skrivelse af 10. oktober 1960 meddelte, at Landbrugsministeriet herefter for sit vedkommende intet havde at erindre imod den påtænkte fredning.

Den 28. oktober 1960 holdt fredningsnævnet møde med repræsentanter for Naturfredningsrådet, Københavns universitet, Fredningsplanudvalget for Hjørring og Thisted amter, sognerådet og

de af fredningen berørte lodsejere. Rådets repræsentanter fremhævede på mødet det ønskelige i, at der i Nordmarken blev udlagt et reservat som centrum for studiet af Læsøs plante- og dyreliv. De arealer, der nu var overdraget fra professor Johansen til universitet, ville blive fredet efter naturfredningslovens § 28.

I Hals sogn ville der kun blive tale om fredning af matr.nr. 101p, den eneste parcel der i privateje. Denne parcel påstodes fredet med forbud mod bebyggelse, opdyrkning og beplantning. For så vidt angik parcellerne i Byrum sogn ønskede man alene forbud mod bebyggelse; parcellerne skulle iøvrigt kunne benyttes som hidtil, til beplantning, opdyrkning, stentagning m.v., og landbrugsbygninger kunne tillades opført.

Sognerådet var fortsat imod fredningen ligesom de mødte lodsejere, af hvilke enkelte dog ikke ville modsætte sig fredning af en bræmme på 150-200 meter langs kysten til frit ophold og badning for almenheden. Der var blandt lodsejerne enighed om det ønskelige i magelæg, således at universitetet sikredes området i Hals sogn og et samlet område mod vest ind mod klitplantagen, og det var lodsejernes mening, at magelægene kunne gennemføres.

Fredningsagen udsattes herefter, for at naturfredningsrådet og universitetet kunne overveje, om man ville søge magelæg gennemført, og for at afvente fredningsplanudvalgets arbejde med fredningsplanen for øen.

I sensommeren 1961 lod Fredningsplanudvalget for Hjørring og Thisted amter foretage rekognosceringer og opmålinger af hele Nordmarken for at få fastslået blandt andet hvilke arealer, der var dyrkede og dyrkningsegne og for at undersøge, hvilke arealer der var bedst egnede for sommerhusbebyggelse.

På grundlag af de foretagne undersøgelser har udvalget

udarbejdet en foreløbig disponeringsplan for området, ifølge hvilken blandt andet en bræmme på 100-150 meter langs nordkysten freddes med offentlig adgang.

Ved skrivelse af 5. juni 1962 fra Naturfredningsrådet meddeltes, at man fra universitetets side intet havde at indvende imod fredning af en 150 meter bræmme langs kysten af universitetets arealer med adgang for offentligheden, dog at man måtte forbeholde sig af videnskabelige hensyn at afspærre enkelte områder. For så vidt angik de private arealer havde rådet intet at indvende imod fredning af en tilsvarende bræmme, når arealet landværts 150 meter linien blev inddraget i fredningsplanen.

Den 8. juni 1962 holdt fredningsnævnet afsluttende møde med lodsejerne. På mødet anmodede nævnet navnlig om lodsejernes stilling til fredning af en 150-200 meter bred bræmme langs kysten. Sognerådet ville anbefale en sådan fredning, og de mødte lodsejere havde intet at indvende imod en sådan fredning, men forbeholdt sig erstatning for de ved fredningen pålagte rådighedsindskrænkninger. Sagen optoges herefter til kendelse.

Idet Naturfredningsrådet, der har rejst fredningssagen, i ovennævnte skrivelse af 5. juni 1962 har erklæret at kunne acceptere, at den del af arealerne, der ikke tilhører universitetet, og som ligger landværts en 150 meter bræmme langs kysten, indtil videre inddrages i fredningsplanen, og idet Fredningsplanudvalget for Hjørring og Thisted amter under sagen har erklæret at ville inddrage nævnte areal i fredningsplanen, finder nævnet at kunne begrænse den foreliggende sag til at angå et 150 meter bredt areal langs kysten regnet fra inderkanten af strandbredden, idet således er forudsat, at arealet syd for nævnte kystareal inddrages i fredningsplanen.

De herefter af fredningssagen omfattede ejendomme er

følgende:

Matr.nr.	Ejer	Areal
Byrum by og sogn		ca. ha.
143 <u>i</u> , 84 <u>l</u> , 204 <u>i</u> , 203 <u>f</u>	Professor Hans Johansen, Helgasvej 20, Holte.	5,03
144 <u>q</u>	Tobaks- og vinhandler Theo- phil M.Suhr, Knud Rasmussens- vej 18, Søborg, fru Valborg Koch, Apollovej 14, Vanløse og grosserer Sofus Thomsen, Vester Voldgade 110, København V.	2,22
148 <u>c</u> , 149 <u>b</u>	Repræsentant Frank Christiansen, Østervej 33, Glostrup.	1,14
7 <u>a</u>	Gdr. Ejvind G.Strøm, Byrum.	0,45
152 <u>c</u>	Gdr. L.Bang Kristensen, Kokvadgård, Byrum.	0,42
154 <u>d</u> , 155 <u>f</u> , 155 <u>g</u> , 156 <u>e</u> , 160 <u>b</u> , 167 <u>d</u> , 170 <u>f</u> , 174 <u>d</u> , 189 <u>b</u> , 208 <u>c</u>	Københavns universitet	6,92
158 <u>e</u>	Gdr. Oskar V.Wiis, Kiitten, Bangsbo, Læsø.	0,69
159 <u>a</u> , 160 <u>h</u>	Gdr. Peter S.Schou, Hjørne- gård, Byrum.	1,19
161 <u>i</u> , 161 <u>g</u>	Gdr. Ole P. Johansen, Gydens- gård, Byrum.	0,54
163 <u>d</u>	Direktør Bjørn Saltorp, Vitus Berings alle 16, Klampenborg.	0,81
165 <u>a</u> , 166 <u>a</u>	Gdr. Jan Syska og fru Inge Syska, Gammelgård, Byrum.	1,25
173 <u>a</u>	Gdr. Kristian P.Johansen, Bakkensgård, Byrum.	0,66

---

transport ca.21,32 ha

Matr.nr.	Ejer	Areal ca. ha
	transport	21,32
Byrum by og sogn		
176 <u>a</u>	Gdr. Carl A.Olsen, Birkelund, Byrum.	0,66
177 <u>a</u>	Gdr. Jens E.Jensen, Rosealund, Byrum.	0,75
178 <u>d</u>	Sparekasseassistent Erland Jensen, Byrum.	0,57
179 <u>a</u> , 179 <u>c</u>	Gdr. Peter R.Johansen, Østergård, Byrum.	1,37
181 <u>d</u> , 182 <u>e</u>	Læge H.Borum, Moseskrænten 49, Søborg.	1,02
184 <u>b</u>	Gdr. Richard Nielsen, Grå mølle, Byrum.	0,41
185 <u>d</u>	Gdr. Chr. Juul Christensen, Klitten, Læsø.	0,20
186 <u>a</u>	Gdr. Hans Askov, Byrum.	0,26
187 <u>a</u>	Gdr. Melchior Stoklund, Ræv- gården, Byrum.	0,36
188 <u>b</u> , 188 <u>c</u>	Gdr. Vældomar J.Larsen, Byrum.	0,59
190	Gdr. Viggo Sørensen, Byrum.	0,35
191 <u>b</u> , 193 <u>d</u> , 203 <u>e</u>	Gdr. Niels Chr. Zinch Jensen, Byrum.	3,24
201 <u>d</u>	Realskolebestyrer Børge Rasmussen, Byrum.	1,76
204 <u>b</u>	Gdr. Charles M.Larsen, Byrum.	0,17
205 <u>a</u>	Gdr. Bernhardt J.Larsen, Byrum.	1,85
205 <u>f</u>	Sognepræst Svend B.Larsen, Viby J.	0,29
206	Gdr. Ernst L.Stoklund, Strand- gård, Byrum.	0,23
	transport	<hr/> 35,40

Matr.nr.	Ejer	Areal
Byrum by og sogn		ca. ha
	transport	35,40
207b	Styrmand Jørgen Mortensen, Svrenvej 9, Glostrup.	0,68
Hals sogns vestlige del		
96d, 97d, 99c,	Københavns universitet	14,72
100b, 101s, 101t,		
101u, 101x, 103b,		
104c, 105b.		
	ialt ca.	50,80 ha

Nævnet finder såvel af landskabelige som af naturvidenskabelige grunde, at det særprægede og smukke kystlandskab bør bevares i sin nuværende tilstand og friholdes for yderligere bebyggelse og finder, at området er af så stor betydning for befolkningens friluftsliv, at der bør gives adgang for almenheden til ophold på og badning fra arealet. Intet af dette er dyrket og skønnes ej heller egnet til dyrkning.

Nævnet finder ikke at kunne imødekomme Naturfredningsrådets ønske om ret til afspærring af visse dele af området af videnskabelige hensyn, idet man lægger vægt på, at der kun er tale om fredning af en smal bræmme langs kysten. Idet i det hele betingelserne i naturfredningslovens § 1 for fredning findes at være til stede, vil det ovennævnte område være at frede som nedenfor bestemt og som afgrænset på vedhæftede kort.

Fredningens indhold.

Fredningsnævnet fastsætter følgende bestemmelser for området.

Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand og må ikke beplantes, opdyrkes, planeres, afvandes eller opgraves.

Arealerne må ikke bebygges. Skure, boder, master og skæmmende indretninger må ikke opsættes, og der må ikke opsættes hegn, bortset fra nødvendige kreaturhegn. De eksisterende master må bevares, men nye må ikke opsættes uden nævnets tilladelse.

Der tillægges almenheden ret til færdsel til fods og ophold på hele arealet. Al færdsel sker på eget ansvar og efter nævnets anvisninger og ordensregler. Campering og båltaending er forbudt.

Fredningen er ikke til hinder for anlæg af veje og stier, eventuelt raste- og parkeringsplads efter behov efter bestemmelse af nævnet og Fredningsplanudvalget for Hjørring og Thisted amter.

Omkring det eksisterende sommerhus på matr.nr. 2old Byrum by og sogn, i en afstand af 30 meter fra huset må, om ønskes, opelskes en passende lav beplantning, og indenfor samme afstand har almenheden ikke færdselsret.

Nævnet kan foranstalte selvsåede træer og buske på arealet fjernet.

Arealerne må iøvrigt benyttes som hidtil, herunder til jagt og græsning, indsamling af bær og frugter, og der må tages sten og grus fra kystarealerne, som af nogle lodsejere ønsket, men udgravninger skal jævnes efter brugen.

De hidtil i love og vedtægter for området gældende bestemmelser er fortsat gældende uanset fredningen.

Erstatningerne.

Der er ikke byplan for området.

Indenfor 100 meter fra den for græsvækst blottede strandbred gælder allerede ifølge naturfredningslovens § 25, stk. 1,

forbud mod bebyggelse, tinglyst 31. juli 1940, ligesom strandbredden ifølge naturfredningslovens § 23, stk. 1 er åben for almenheden for færdsel til fods.

Grundværdien til ejendomsskyld er 30 - 50 kr. pr. ha.

Kun enkelte lodsejere har udtalt sig om erstatningens størrelse. Ejeren af matr.nr. 187a har anført, at en erstatning på 2.000 kr. pr. tønde land måtte være passende. Ejeren af matr.nr. 205a, 1,85 ha, har krævet 10.000 kr. i erstatning, såfremt fredningen skulle hindre stenbrud. Ejeren af matr.nr. 163d har anført, at ejendommen er erhvervet med henblik på udstykning, og at tilsvarende arealer på Samsø bortsælges for ca. 10.000 kr. pr. tønde land.

Ejeren af matr.nr. 181d og 182e har oplyst, at han har købt jorden, ca. 10 tønder land, for 4.000 kr. foruden omkostninger, den 9. oktober 1960.

Ejeren af matr.nr. 148c, 149b, 1,14 ha, har krævet 10.000 kr. i erstatning og ejere af matr.nr. 144q, 3.000 kr.

Nogle lodsejere har fremhævet, at der er stor efterspørgsel efter sommerhusgrunde i området, men der er ikke forelagt nævnet konkrete oplysninger om aktuelle tilbud.

Efter en bedømmelse af samtlige forhold, herunder navnlig, at der kun er tale om fredning af en smal bræmme langs kysten af parcellerne, der for størstedelens vedkommende strækker sig langt mod syd, og af hvilken bræmme der på 100 meter landværts græsvækstkanten allerede ifølge naturfredningslovens § 25, stk. 1 ikke må opføres bygninger, fastsætter fredningsnævnet nedennævnte erstatninger for de ved fredningen pålagte yderligere rådighedsindskrænkninger. Stranden er vel ikke lige egnet til badning på hele strækningen, men denne forskel skønnes at udjævnes ved, at der er vanskelige adgangsforhold til den bedste strækning. For det strandfredede areal medfører fredningen i det væsentlige kun ulempe ved almenhe-

dens adgang til ophold og badning, og for denne ulempe fastsættes erstatningen til 150 kr. pr. ha. For arealet landværts strandfredningslinien, de 50 meter, bestemmes erstatningen til 1.000 kr. pr.ha.

Matr.nr.	Areal ialt, heraf er 2/3 strandfredet	Ejer	Erstatning
Byrum by og sogn			
143 <u>i</u> , 841 <u>l</u> , 204 <u>i</u> 203 <u>f</u>	5,03 ha	Hans Johansen	2.180 kr.
144 <u>q</u>	2,22 -	Theofil Suhr m.fl.	962 -
148 <u>c</u> , 149 <u>b</u>	1,14 -	Frank Christiansen	494 -
7 <u>a</u>	0,45 -	Ejvind Strøm	195 -
152 <u>c</u>	0,42 -	L.Bang Kristensen	182 -
154 <u>d</u> , 155 <u>f</u> , 155 <u>g</u> , 156 <u>e</u> , 160 <u>b</u> , 167 <u>d</u> , 170 <u>f</u> , 174 <u>d</u> , 189 <u>b</u> 208 <u>c</u>	6,92 -	Københavns universitet	0 -
158 <u>e</u>	0,69 -	Oskar V.Wiis	299 -
159 <u>a</u> , 160 <u>h</u>	1,19 -	Peter S.Schou	516 -
161 <u>i</u> , 161 <u>g</u>	0,54 -	Ole P.Johansen	234 -
163 <u>d</u>	0,81 -	Bjørn Saltorp	351 -
165 <u>a</u> , 166 <u>a</u>	1,25 -	Jan og Inge Syska	542 -
173 <u>a</u>	0,66 -	Kristian P.Johansen	286 -
176 <u>a</u>	0,66 -	Carl A.Olsen	286 -
177 <u>a</u>	0,75 -	Jens E.Jensen	325 -
178 <u>d</u>	0,57 -	Erland Jensen	247 -
179 <u>a</u> , 179 <u>c</u>	1,37 -	Peter R.Johansen	594 -
181 <u>d</u> , 182 <u>e</u>	1,02 -	H.Borum	442 -
184 <u>b</u>	0,41 -	Richard Nielsen	178 -
185 <u>d</u>	0,20 -	Chr.Juul Christensen	87 -
	<hr/> 26,30 ha		<hr/> 8.400 kr.

Matr.nr.	Areal ialt, heraf er 2/3 strandfredet transport	Ejer	Erstatning
	26,30 ha		8.400 kr.
186a	0,26 -	Hans Askov	113 -
187a	0,36 -	Melchior Stoklund	156 -
188b, 188c	0,59 -	Valdemar J.Larsen	256 -
190	0,35 -	Viggo Sørensen	152 -
191b, 193d, 203e	3,24 -	Niels Chr.Zinck Jensen	1.404 -
201d	1,76 -	Børge Rasmussen. Da denne lodsejer i 1959/60 har opført et sommerhus på parcellen og derfor opnår de ovenfor under <u>Fredningens indhold</u> nævnte begunstigelser, fastsættes erstatningen til	250 -
204b	0,17 -	Charles M.Larsen	74 -
205a	1,85 -	Bernhard J.Larsen	802 -
205f	0,29 -	Svend B.Larsen	126 -
206	0,23 -	Ernst L.Stoklund	100 -
207b	0,68 -	Jørgen Mortensen	295 -
Hals sogns vestlige del			
96d, 99c, 97d, 100b, 101s, 101t, 101u, 101x, 103b, 104c, 105b	14,72 -	Københavns universitet.	0 -
	ialt 50,80 ha	ialt	12.128 kr.

Erstatningerne, der forrentes med 5% årlig fra kendelsens dato, udbetales til de tinglyste foran anførte ejere, da ikke andre

har givet møde og fremsat krav, og vil være at udrede som nedenfor bestemt.

Kendelsen vil være at tinglyse på de nedenfor anførte ejendomme med prioritet forud for pantegæld."

Konklusionen er sålydende:

"Ejendommene, matr.nr. 7a, 84l, 143i, 144q, 148c, 149b, 152c, 154d, 155f, 155g, 156e, 158e, 159a, 160b, 160h, 161g, 161i, 163d, 165a, 166a, 167d, 170f, 173a, 174d, 176a, 177a, 178d, 179a, 179c, 181d, 182e, 184b, 185d, 186a, 187a, 188b, 188c, 189b, 190, 191b, 193d, 201d, 203e, 203f, 204b, 204i, 205a, 205f, 206, 207b, 208c, Byrum by og sogn, og matr.nr. 96d, 97d, 99c, 100b, 101s, 101t, 101u, 101x, 103b, 104c, 105b, Hals sogns vestlige del, fredes som ovenfor bestemt og som afgrænset på vedhæftede kort.

Påtaleretten tilkommer fredningsnævnet for Hjørring amtsrådsreds.

I erstatning udbetales til lodsejerne de ovenfor anførte beløb ialt kr. 12.128 med renter 5% årlig fra kendelsens dato.

Af erstatningen udredes tre fjerdedele af statskassen. Den sidste fjerdedel udredes af Hjørring amtsfond og de i amtsrådsredsen beliggende købstadskommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling."

Sagen er i henhold til naturfredningslovens § 19, stk. 3 forelagt Overfredningsnævnet.

Da Overfredningsnævnet kan tiltræde det i kendelsen anførte, vil denne være at stadfæste.

Et kort nr. Hj 125 visende grænserne for det fredede areal er vedhæftet nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e s:

Den af fredningsnævnet for Hjørring amtsrådsreds den 2. oktober 1962 afsagte kendelse vedrørende fredning af "Nordmar-ken" på Læsø stadfæstes.

Erstatningerne kr. 12.128 udredes som i fredningsnævnets kendelse anført.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

Kaas-Petersen

FREDNINGSNÆVNET>

År 1962 den 2. oktober afsagde fredningsnævnet for
Hjørring amtsrådsreds i

F.s. 512/1958

Fredning af

"Nordmarken" på Læsø

sålydende

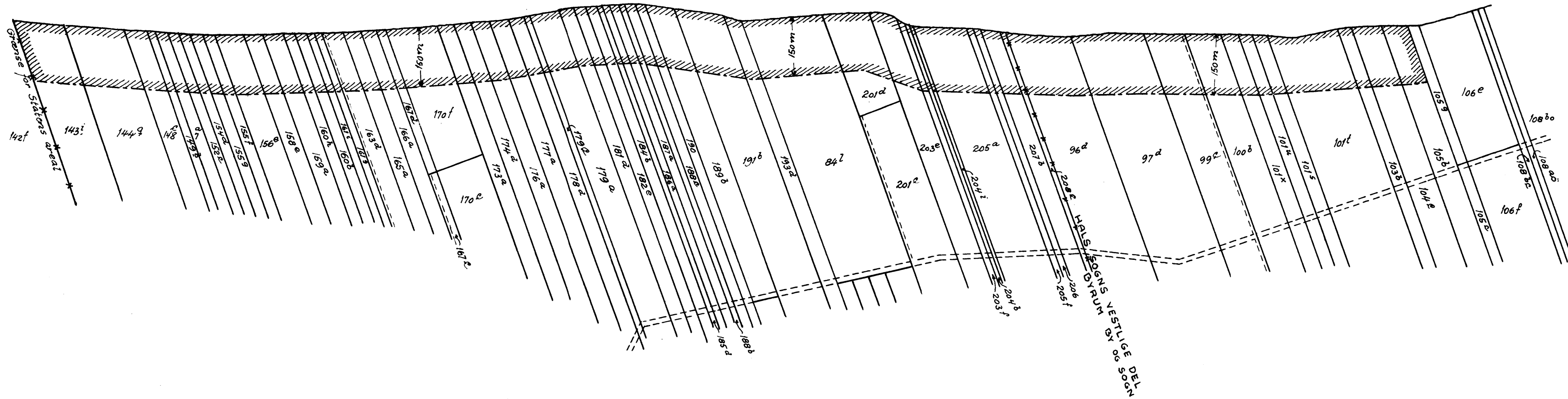
Kendelse:

Ved skrivelse .....

CITERET FULDT UD I OFN K AF 27/5 1963

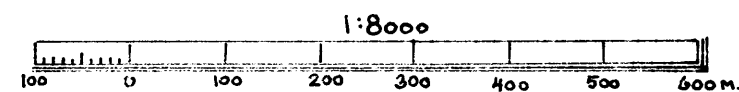
KORT >

Kattegat

2870

GRANSE FOR FREDET AREAL

Naturfredningskonsulentens kontor København d. 29-3-63
By: BYRUM
Sogn: ---, HALS
Plan nr. HJ. 125

Landinspektør
Ewald Andersen
 Jernbanegade 2 - Telf. 2 02 26
 FREDERIKSHAVN

Akt: Skab nr.
 (udfyldes af dommerkontoret)

Fredningsnævnets kendelse af oktober 1962.

vedrørende
 Fredning af en del af

„NORDMARKEN“ paa LÆSDØ.

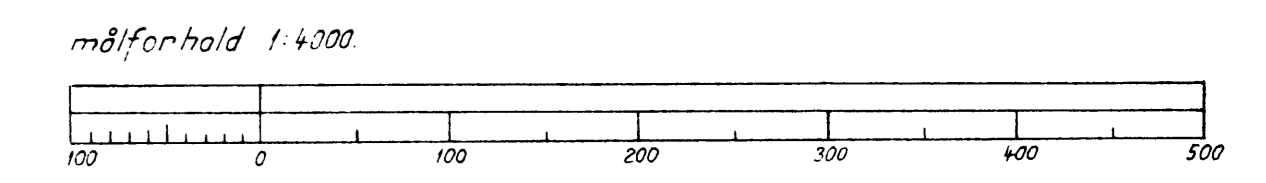
Hals sogns vestlige del, samt
 Byrum by og sogn,
 Hjørring amt

Fredningen omfatter det rødt omkredsede,
 gult farvelagte areal.

REG. NR. 2878

Udfærdiget i anledning af fredning
 i juni 1962

Ewald Andersen
 landinspektør

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 02870.00

Dispensationer i perioden: 12-10-2004

Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt
Badehusvej 17
9000 Aalborg
Telefon 96307000

REG. NR. 2870.00

Nordjyllands Amt
Naturkontoret
Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Ø

Aalborg, den 12/10-2004

FS 55/2004 - Deres j.nr. 8-70-51-3-825-0003-04 - omlægning af sti på matr.nr. z Byrum By, Byrum i Nordmarken på Læsø.

Ved skrivelse af 2. september 2004 med bilag har De for Nordjyllands Statskovdistrikt, Læsø, ansøgt om tilladelse til udskiftning af flislaget med befæstning med stabilgrus med slidlag af ler og natursten på en sti til stranden langs østskellet af matr.nr. 160 h Byrum.

Arealet er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 27. maj 1963 om fredning af Nordmarken, hvorefter der ikke må ske terrænændringer, men kan ske anlæg af veje og stier.

Naturfredningsforeningen har ikke haft indvendinger.

Sagen er behandlet skriftligt.

Der meddeles hermed tilladelse til det ansøgte.

Tilladelsen, der er meddelt i henhold til kendelsen, kan inden 4 uger påklages til Naturklagenævnet. Skriftlig klage fremsendes til fredningsnævnet til videre foranstaltning.

Tilladelsen må ikke udnyttes inden klagefristens udløb og bortfalder, såfremt den ikke udnyttes inden 3 år.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af en klage, at der indbetales et gebyr på 500 kr. Naturklagenævnet vil opkræve gebyret, når klagen er modtaget fra fredningsnævnet, og behandlingen af klagen bliver først påbegyndt, når gebyret er modtaget. gebyret bliver tilbagebetalt, hvis der gives medhold i klagen.

Sortsøe Jensen

behandlet af fredningsnævnet med hensyn til en indgivet ansøgning om dispensation fra fredningen af Nordmarken på Læsø.

Det fremgår af det foreliggende materiale, at sommerhuset i sin tid blev forlænget med ca. 3 meter mod syd (væk fra kysten, ved nedlagt redskabsskur). Sommerhuset blev udvidet fra 24 m² til 36 m² svarende til en udvidelse på 50 %. Udvidelsen er anvendt til etablering af bad og toilet samt soveplads. Tilbygningen er opført i natursten (kampesten) i samme ydre materiale som det oprindelige. Taget er blevet udskiftet fra brun bølgeeternit til rørtag/stråtag. Muret skorsten er udskiftet med stålskorsten. På ejendommen er der endvidere opført to fritliggende redskabs/brændeskure, og en mindre toiletbygning er blevet udskiftet i forbindelse med det daværende byggeri. På ejendommen er der opført et redskabsskur på 2,5 x 5 meter, som er det redskabsskur, som Erik Søndergaard nu ønsker at udvide.

Det fremgår endelig af den foreliggende afgørelse af 14. september 2001, at Nordjyllands Amt lagde vægt på, at der blev nedrevet bygninger, at tilbygningen var mod syd, og at det omhandlede redskabsskur blev placeret i en slørende beplantning.

Læsø kommune har for Erik Søndergaard indgivet ansøgning om dispensation fra fredningen for så vidt angår det byggeri, der blev foretaget i 2001. Læsø kommune har også anbefalet, at der meddeles dispensation.

Der er til brug for sagens behandling fremlagt farvefotos af byggeriet før udvidelsen/ombygningen i 2001 samt farvefotos fra januar 2012.

Naturstyrelsen, Aalborg har den 7. marts 2012 meddelt afslag på ansøgningen om udvidelse af udhus/redskabsskur, jfr. naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 1, jfr. § 15.

Naturstyrelsen, Aalborg Natur, der har haft sagen til udtalelse, har oplyst, at ejendommen ligger indenfor et område som er udpeget som Natura 2000 område (Habitatområde nr. 10 - Holtemmen, Højsande og Nordmarken). Det er Naturstyrelsens vurdering, at det ansøgte ikke vil påvirke hverken arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget for habitatområde i negativ retning.

Fredningsnævnet skal udtale:

Uanset forbuddet i kendelsen mod bebyggelse på det fredede areal finder Fredningsnævnet, at der kan ske lovliggørelse af den foretagne udvidelse/ombygning i 2001. Nævnet har lagt vægt på farve- og materialevalg, sommerhusets oprindeligt beskedne størrelse og den omstændighed, at udvidelsen/ombygningen af sommerhuset blev foretaget i 2002 efter indhentet godkendelse fra Nordjyllands Amt i relation til planlov og naturbeskyttelseslovens bestemmelser om strandbeskyttelseslinien. Nævnet finder således ikke, at en lovliggørelse strider imod fredningens formål, og lovliggørelsen findes heller ikke at indebære forringelser af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for, jfr. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og 2.

Fredningsnævnet finder imidlertid ikke, at der tillige kan meddeles tilladelse

til den ansøgte udvidelse af det eksisterende redskabsrum. Nævnet har herved lagt vægt på, at det fredede areal ikke bør belastes med yderligere bebyggelse, hvilket skal sammenholdes med, at der i 2001 skete en ikke uvæsentlig udvidelse af den dengang eksisterende bebyggelse.

Denne afgørelse, der er meddelt i henhold til fredningskendelsen, kan inden 4 uger påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Der vedlægges klagevejledning.

Niels Bjerre

Kopi er fremsendt til:

1. Tage Leegaard,
2. Birger Olsen
3. Naturstyrelsen, Aalborg,
4. Danmarks Naturfredningsforening, København,
5. Danmarks Naturfredningsforening v/ Eigil Torp Olesen,
6. Naturstyrelsen, København,
7. Dansk Ornitologisk Forening,
8. Dansk Ornitologisk Forening v/Thorkild Lund
9. Erik Søndergaard, Præstegårdsvej 81, 6400 Sønderborg

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagen skal sendes til Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlige del, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling. Du får kopi af fredningsnævnets brev til Natur- og Miljøklagenævnet.

Hvis der bliver klaget, vil Fredningsnævnet underrette dig hurtigst muligt.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til nævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Klager modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal benyttes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.